

Kerkenvisie Maastricht Raadsie. Economie & cultuur

7 juni 2023

KATHEDRAAL
DENKERS

HylkemaErfgoed

Advies en Ontwerp

Gemeente Maastricht

| Introductie

Frans Bastiaens
*Wethouder
cultureel erfgoed*

Indeling presentatie kerkenvisie

- Inleiding door wethouder Frans Bastiaens
 - Achtergrond totstandkoming kerkenvisie door Eric Wetzels
 - Doelstelling kerkenvisie
 - Selectie en inventarisatie van gebedshuizen in Maastricht (10 min)
 - Uitgevoerde werkzaamheden
 - Vergaarde inzichten
 - Problemen, risico's en kansen
 - Wat volgt
-
- Vragen en discussie

Eric Wetzels, projectcoördinator kerkenvisie

Achtergrond totstandkoming kerkenvisie

Doel van de kerkenvisie

- Gedragen visie met betrekking tot in de toekomst vrijvallende gebedshuizen
- Brede afweging en gewogen besluit
- Ongewenst ontwikkelingen en ad-hoc-oplossingen voorkomen
- Nodig: inzicht in betekenis van de gebouwen 'an sich' en hun positie in wijk of buurt

Samenvatting instrument kerkenvisie

Kern

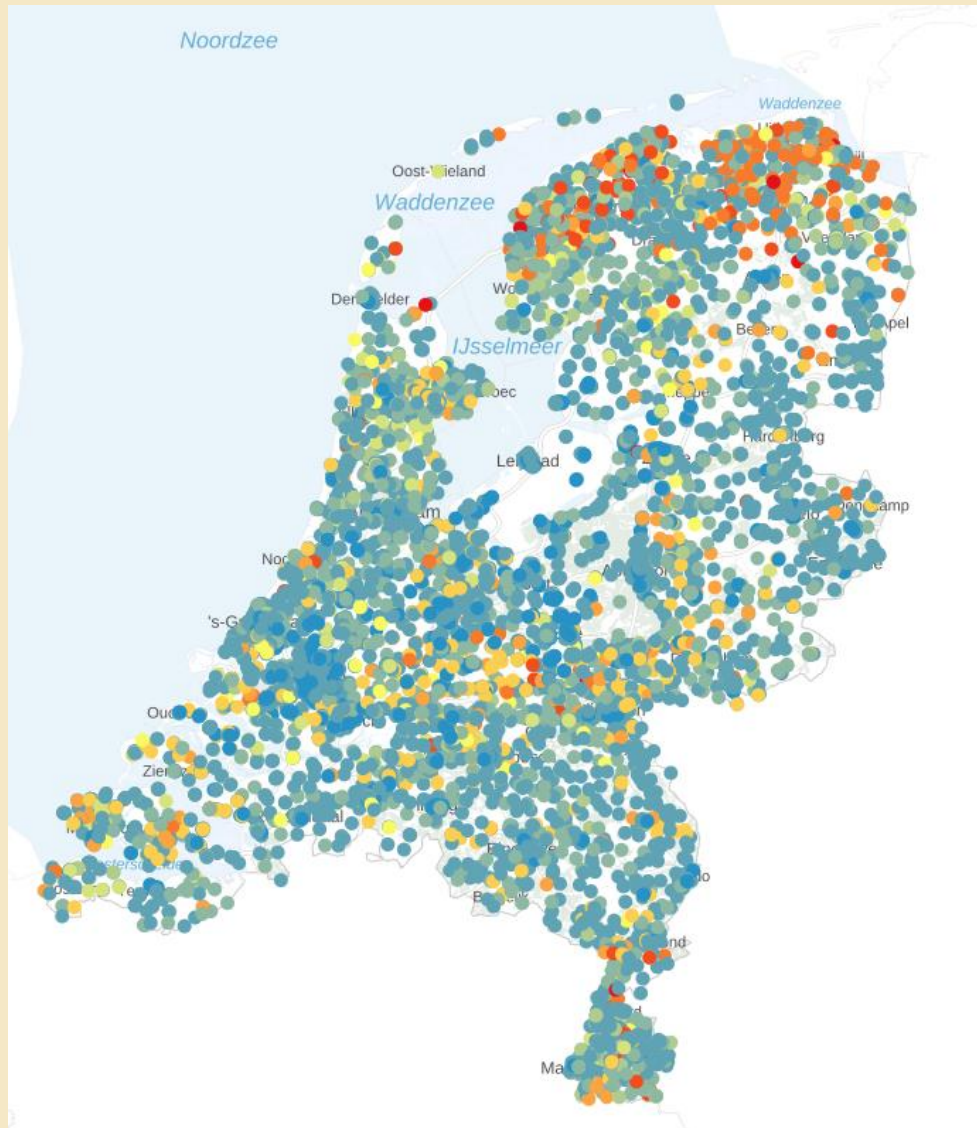
Aangaan dialoog tussen kerkeigenaren (centraal!), gemeente, erfgoedorganisaties en burger(organisatie)s over de toekomst van alle kerkgebouwen in een gemeente

Doel

Gezamenlijke en gedragen strategische keuzes maken over het totale kerkenbestand en daarmee de toekomstbestendigheid van het religieus erfgoed vergroten.

In Maastricht gaan we een stapje verder: het gaat om meer dan gebouwen!

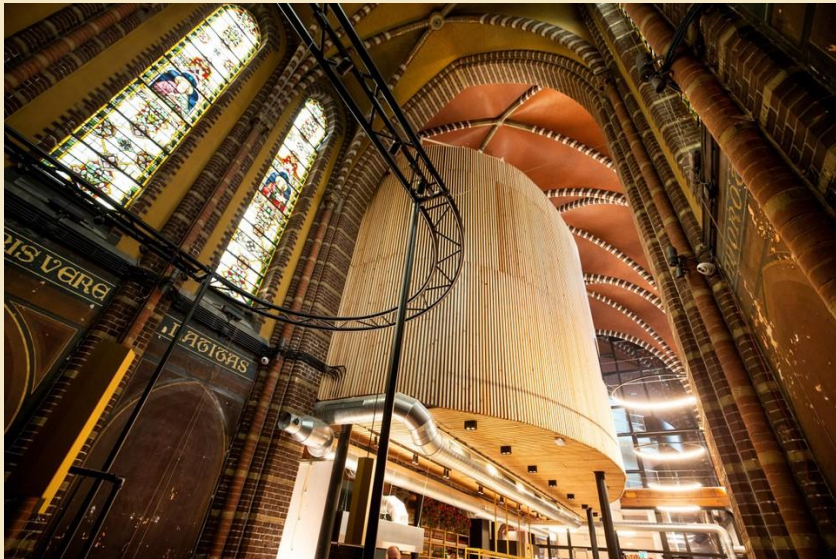
Vraag: hoeveel kerken telt Nederland?

- 7000-7500
- 7500-8000
- 8000-8500
- 8500-9000

Vraag: hoeveel kerken en
andere gebedshuizen zijn
nu al herbestemd
in Maastricht?

- A. 20-25
- B. 25-30
- C. 30-35
- D. meer dan 35

Vraag: hoeveel kerken zijn er gesloopt in Maastricht?

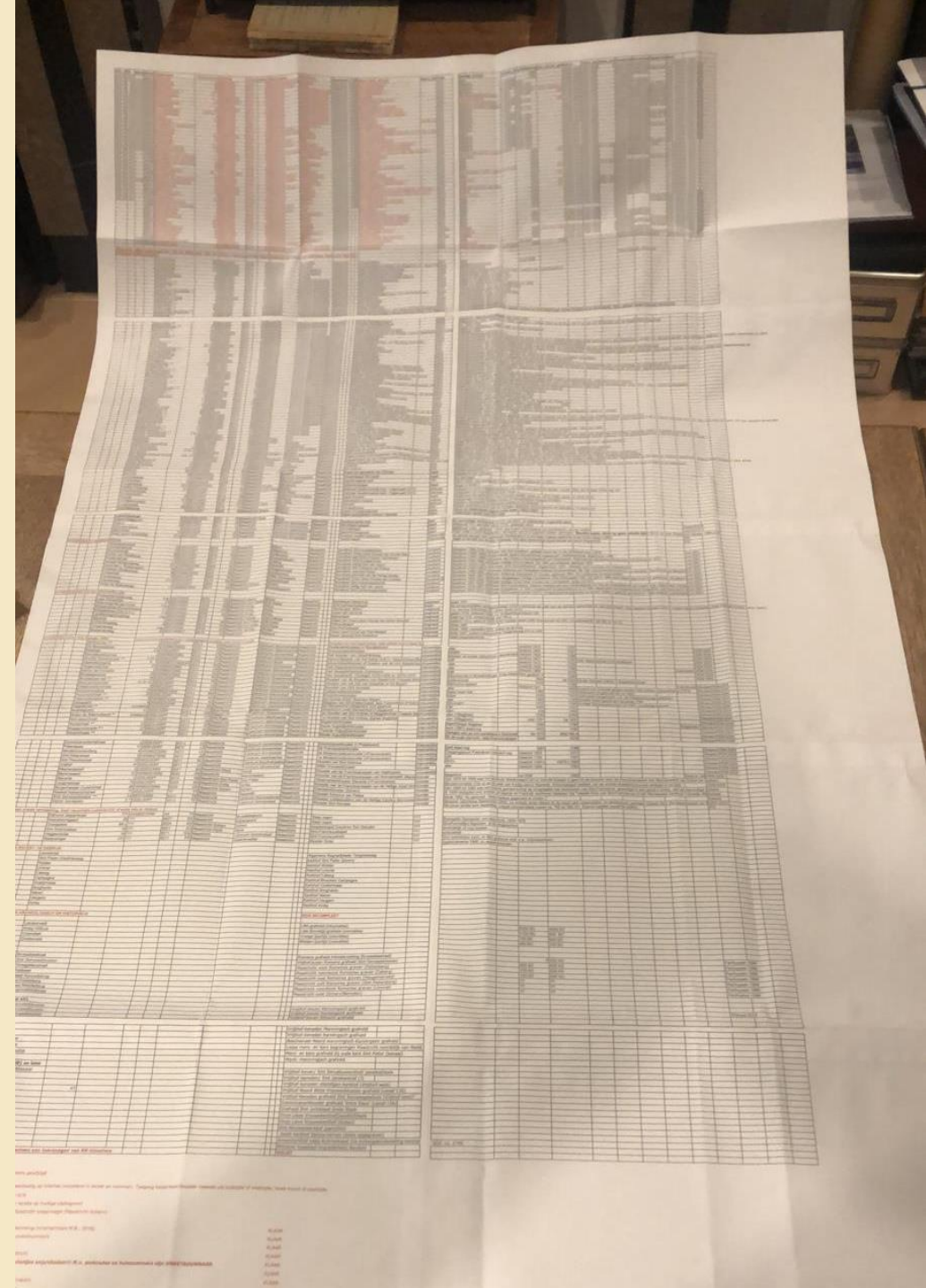
Heilige Familiekerk

- A. 10-20
- B. 20-30
- C. 30-40
- D. 40-50

Wat is er geïntentariseerd?

Enkele voorbeelden

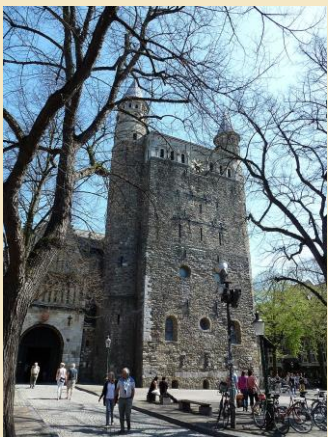

Soort gebedshuis/ onderdeel kerklandschappelijke context	N
Actieve gebedshuizen in Maastricht (in gebruik)	32
Actieve gebedshuizen in transitie (naar herbestemming of sloop)	3
Gebedshuizen als gebedshuis gebouwd en herbestemd	12
Gebedshuizen als gebedshuis gebouwd en gesloopt (van Romeins tot nu)	26
Noodkerken (10 gesloopt, 5 herbestemd)	15
Kloosters vóór 1797 (waarvan 10 herbestemd)	31
Kloosterkapellen vóór 1797 (waarvan 13 herbestemd)	31
Kloosterlocaties ná 1797	62
Kloosterkapellen ná 1797	19
Kapellen in de stad (kerk heeft pastoor, kapel niet), waarvan 6 bestaand of herbestemd	27
Vrijstaande (veld)kapellen (allen bestaand)	11
Grafvelden prehistorie, Grafvelden 0-1795, Militaire begraafplaatsen (archeologisch)	> 33
Kloosterbegraafplaatsen (alle opgeheven)	30
Kerkhof bij kerk of begraafplaats los van kerk (bestaand)	15
Totaal aantal geïnventariseerde objecten (incl. 13 doublures en excl. 13 onduidelijke items)	347

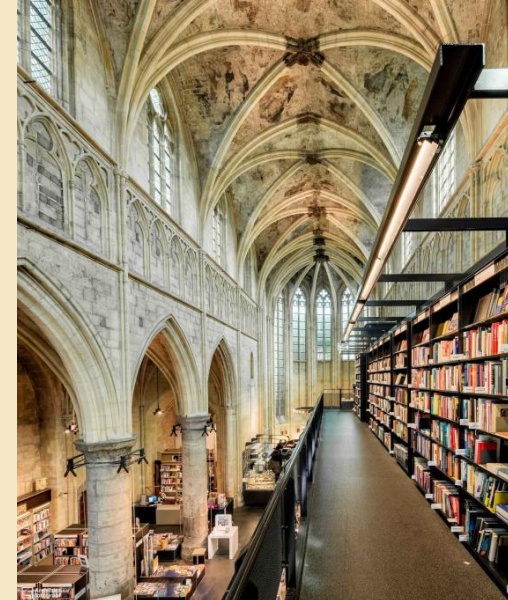
Selectie en inventarisatie gebedshuizenbestand Maastricht, anno 2023

Verschillende voorbeelden: monumentale kerken in religieus gebruik

Herbestemde gebedshuizen

Hubertuskerk
Dominicanenkerk
Kruisherenkerk

Kapellen voor de eredienst

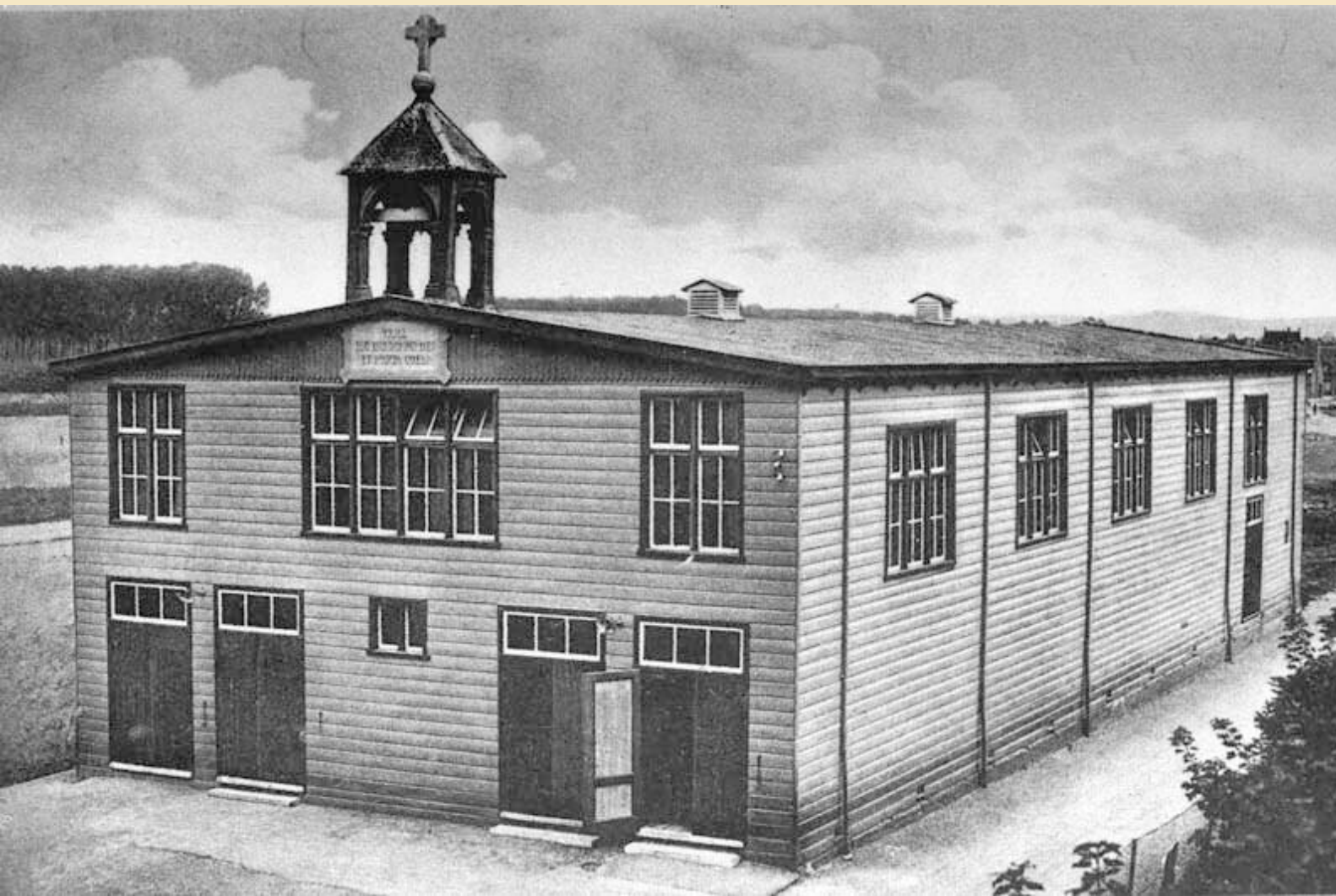
Kapel Zusters
onder de Bogen

Kapellen en wegkapellen

Kapel Hof
van Monica

Kapel Lanakerveld

Noodkerken

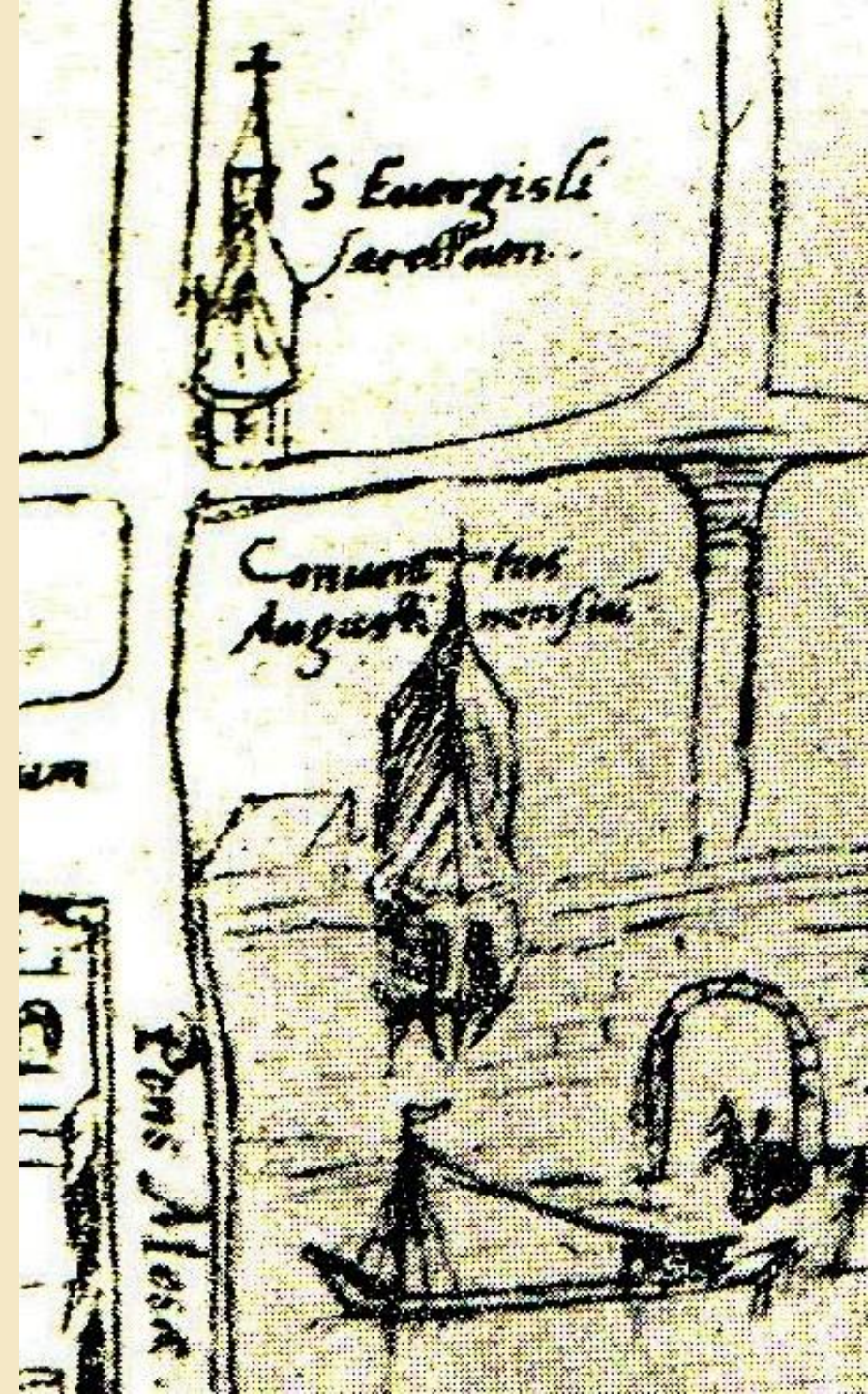
(deels wederopbouw)

Noodkerk Voltastraat,
voorganger OLV van Lourdeskerk
(Witte Vrouwenveld)
1924- 1938

Verdwenen kerken en kapellen

Sint Evergisluskapel
? - 1652

Augustijnenkerk
1291-1600

Archeologische kerken en gebedshuizen

Oudste kerk Sint Pieter in kanaal, oude
kerk van Sint Pieter op de Berg (bo.),
nieuwe kerk van Sint Pieter op de Berg (li.)

Historische Kloosters

Von Geusau 1894

Kapel Zusters
Reparatricen
Kapoenstraat 21-23
sloop voor 1988

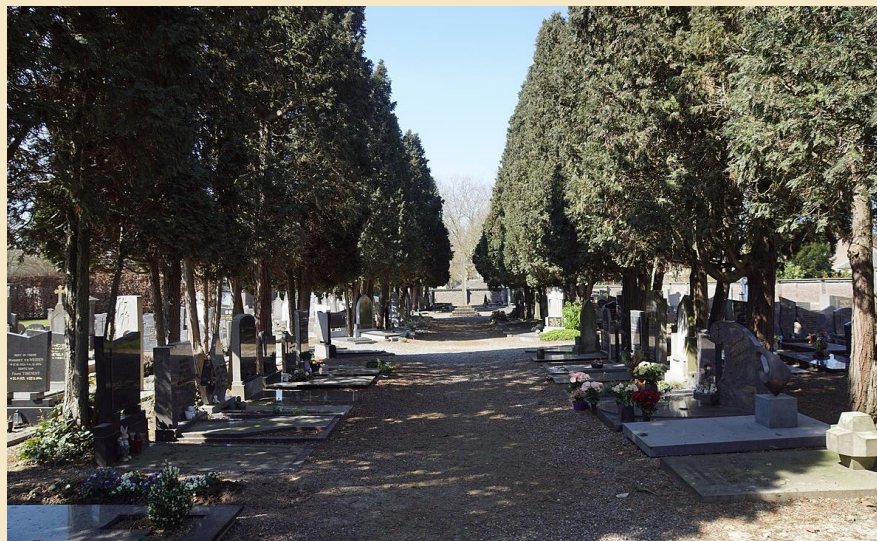
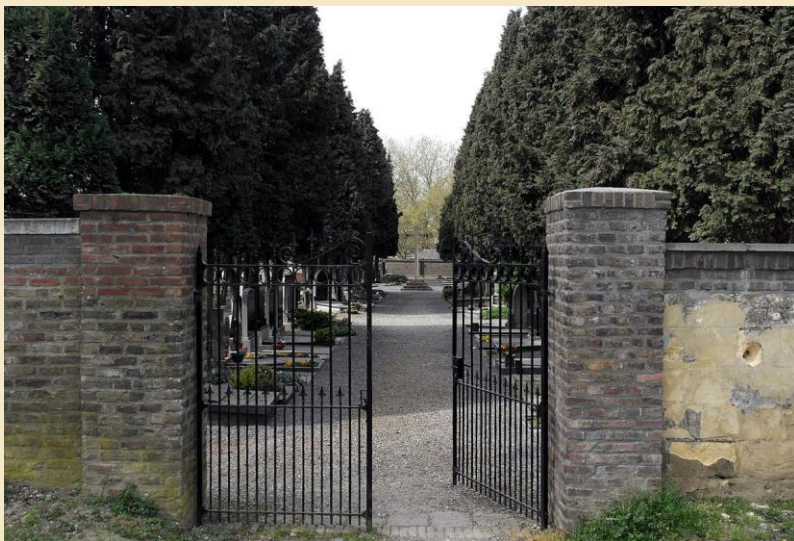
Kloosters ná 1815

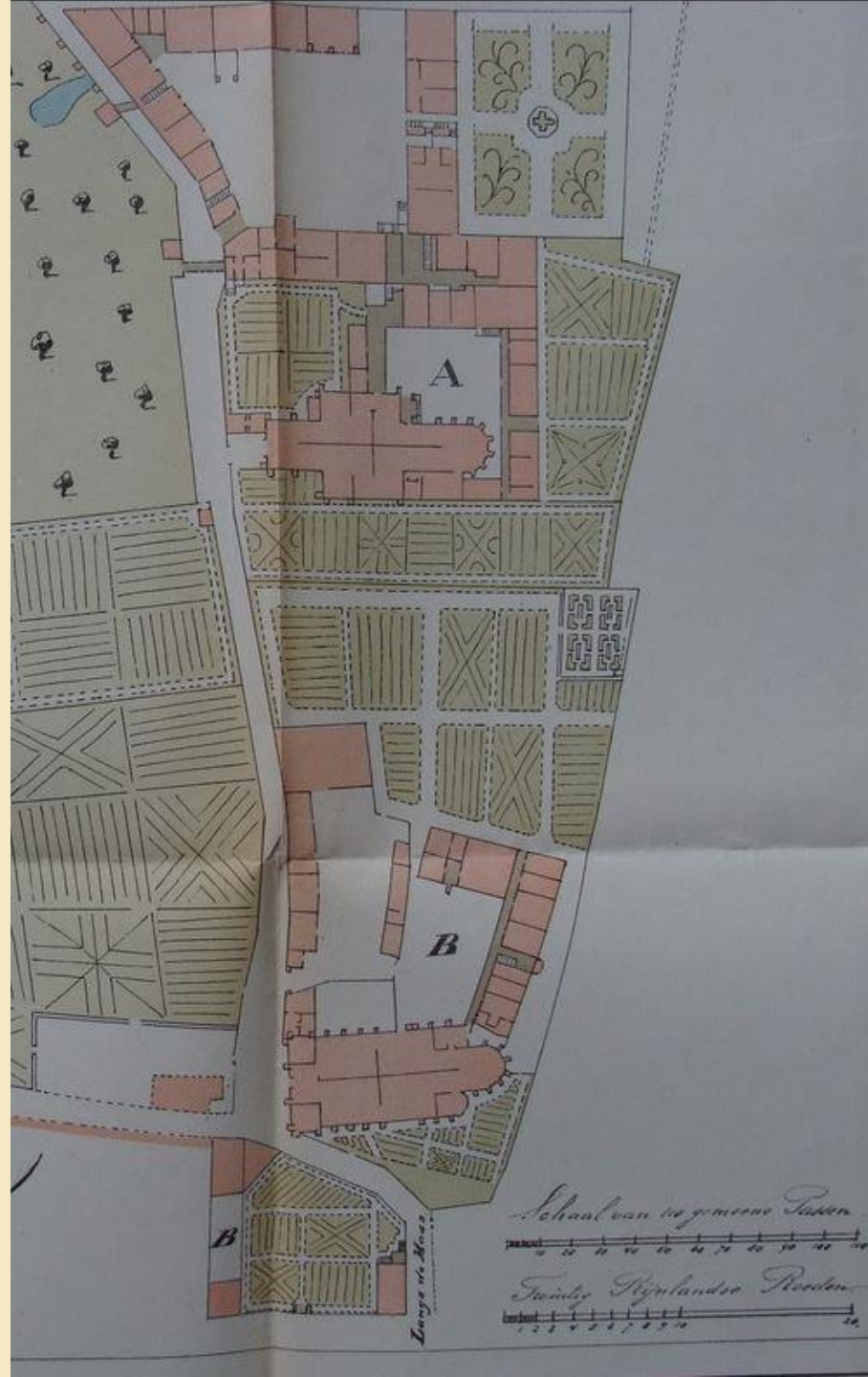
Kapel Zusters van het Heilig Sacrament
en van Liefde Heugem.
Kapel en klooster herbestemd

Begraafplaatsen in gebruik

Begraafplaats
Oud Caberg

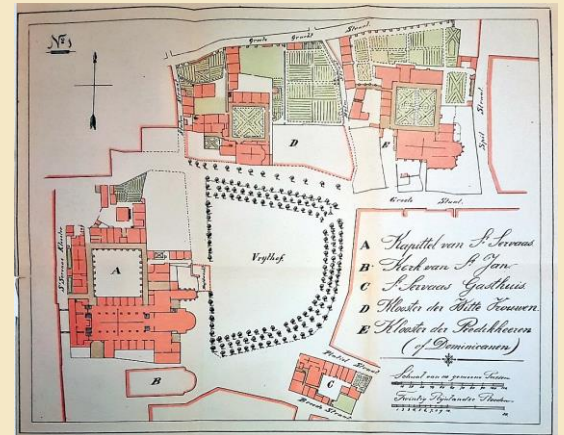

Kerkhoven bij kloosterkerken en bij kerken

Wolder (li)
Nieuwe Biesen (bo)
Antonieten (on)

Begraafplaatsen (historisch/archeologisch)

Vrijthof:
Ellendigenkerkhof
en Merovingische
en Karolingische
begraafplaats

Slotwoord inventarisatie:

de invloed van het kerken-,
kapellen-, en klooster-
bestand op Maastricht
is enorm!

| De aanpak

Heleen Agterhuis

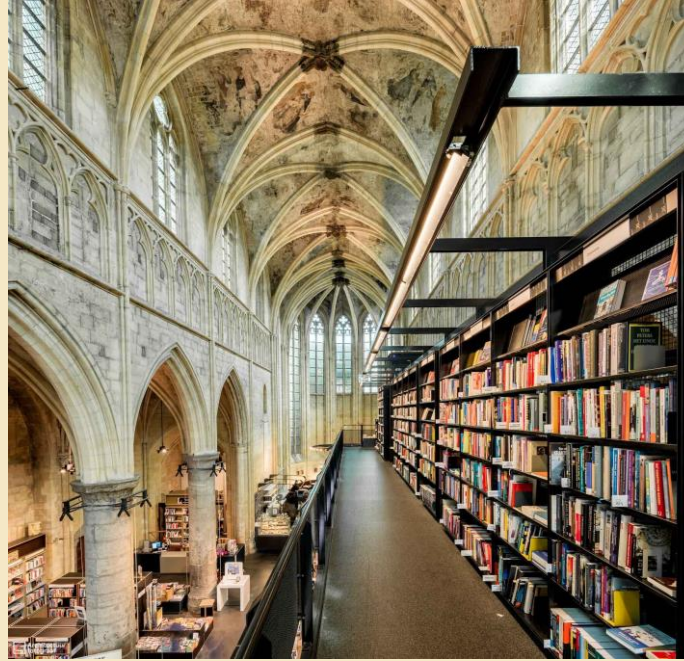
KATHEDRAAL
DENKERS

Ben Verfürden

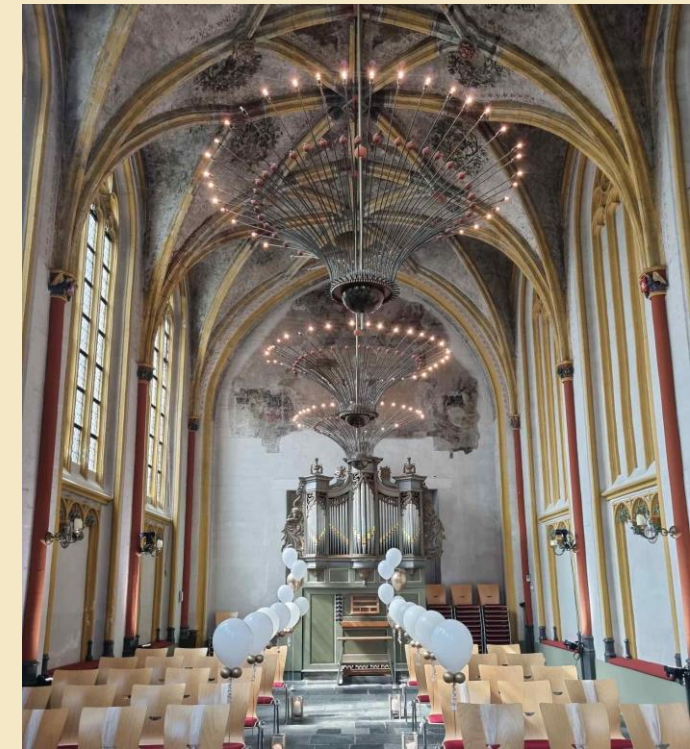
HylkemaErfgoed
Advies en Ontwerp

Uitgevoerde werkzaamheden

Dominicanenkerk
St Hubertuskerk
Augustijnenkerk
Cellebroederskapel

Opties

St. Jozefkerk, Arnhem
Gouwekerk, Gouda
Maria Minor Kerk, Utrecht
St Theresiakerk, Tilburg

Vergaarde inzichten

Grote Kerk, Zwolle
S.t Janskerk, Maastricht
Sacramentskerk, Amsterdam

Problemen, risico's
en kansen voor de
gemeente

Problemen, risico's en kansen voor kerkbesturen

Hofkerk, Oldenzaal
Grote Kerk, Dordrecht
Sint Niklaaskerk, Gent
Havenkerk, Schiedam

Wat volgt

2023: kerkenvisie

2024/2025: uitvoeringsprogramma

Petruskerk, Vugt

Resumé

Dank voor uw aandacht

Gemeente Maastricht

HylkemaErfgoed

Advies en Ontwerp

**KATHEDRAAL
DENKERS**

Voor de liefhebbers; proces en planning

6 weken

Q3 2023

